

PRODORANJE ITALIJANOV V TRENTINU JE KAJ POČASNO. AVSTRIJSKI ZRAKOPLOVCI SO ZOPET OBSTRELJEVALI ITALIJANSKA MESTA.

VSLED BOMB, KATERE SO VRGLI ZRAKOPLOVCI, JE BIL UBIT V BARI EN DEČEK, V BRINDISI PA STA BILI RANJENI DVE OSEBI. — ČETE, PRIHAJAJOČE S SEVERNE STRANI SO ZASEDLE VASI V OKOLICI CORTINA.

V I Š I N E Z U G N A.

DRUGA ITALIJANSKA KOLONA PRODIRA V DOLINI REKE ADIŽE. — AVSTRIJSKI SO DOBRO UTRJENI IN NJIH POZICIJE JE TEŽKO ZAVZETI. — TRŽIČ JE OGROŽEN. — AVSTRIJSKI SO PREMESTILI IZ TRIDENTA VSE URADE.

Rim, Italija, 1. junija. — Italijanske čete, prodirajoče v Trentino z istočne strani, so zasedle 37 vasi v okolici Cortine, 60 milj severoistočno od Tridenta. Druge italijanske čete, ki prodirajo od juga, so zavzele z naskokom višine Zugno, ki obkrožuje istočni breg reke Adiče ter železnico v smeri proti Tridentu.

Iz vseh poročil, ki so došla danes, je razvidno, da si infanterija počasi dela pot. Z zavzetjem višin Zugno je izvršila italijanska infanterija precej težko nalogo. Več polkov je prodiralo od Ale, štiri milje južno od gore ter pričelo naskakovati pozicije na gričih, posejane z avstrijsko artilerijo. Vsled zavzetja gore Zugno so se umaknili Avstrijci na drugo obrambno črto, ki leži južno od Tridenta.

Avstrijci so videti dobro preskrbljeni z artilerijo. Lepih gozdnatih višin Madonna del Monte, ki se vlečejo v doline Adiče ter se gajo prav do Roveretta, ni mogoče več spoznati, ker se je gozdove razdejalo, da se pripravi artileriji prost izgled.

Italijani so sicer zavzeli z naskokom Monte Belvedere, a fort, ki stoji na tem hribu, je še vedno v rokah Avstrijcev. Padeč tega mesta pa je vprašanje najkrajšega časa, ker je večina baterij že razdejanih ter odgovarjajo ostale le slabo na ogenj italijanskih baterij. V Karnskih Alpah, severno od Benetk, so se razvili zelo ostri boji. Pri Monte Croce di Carnia, prelazu, ki je visok 500 črveljev nad morsk gladino, so napadli Italijani Avstrijce, ki pa vstrajajo v njih pozicijah. Boji se še nadaljujejo. Ta prelaz leži kakih 17 milj severoistočno od Cortina v kateri okolici so zavzeli Italijani 37 vasi.

Reke ob celi fronti so narasle vsled neprestanega deževja ter jih je težko prečkati. Ta okoliščina je nekoliko zavlekla gibanja čet.

Tržič (Monfalcone), ki leži severozapadno od Trsta, je popolnoma obkrojen od čet, ki prodirajo v smeri proti Červinjanu, do čim ga ogrožajo z morske strani torpedni rušilci. Mesto leži le dve milji od morja.

Oficijelno poročilo italijanskega vojnega ministrstva navaja med drugim: — Prodiranje naših čet ob tirolski fronti napreduje in zasedli smo važno višino Zugno, severno od Ale, ki obkrožuje Roveretto.

Avstrijsko vojno ministrstvo je objavilo danes sledeče glede bojev na italijanski fronti:

— Vršili so se artilerijski spopadi na višinah Folgaria in La Varone ter manjši boji ob koroski fronti ter v okolici Kobarida.

Premeščanje avstrijskih uradov.

Videm, Italija, 1. junija. — Avstrijske oblasti se očividno zavedajo nevarnosti, ki preti Tridentu. Odredile so namreč odstranjenje vseh oseb in uradov, katere se smatra za sedaj kot nepotrebne. V to kategorijo se šteje tudi sodnike in sodišča, katere se je premestilo v Mezzolombardo, ki leži deset milj proti severu.

Glasi se, da je prevzel avstrijski nadvojvoda Evgen vrhovno poveljstvo nad avstrijskimi četami, ki branijo Trident. Nadvojvoda Evgen pozna dobro teren v južni Tirolski, ker je bil dolgo vrsto let zborni poveljnik v Inomostu.

Avstrijski zrakoplovci napadli italijanska pristanišča.

Rim, Italija, 1. junija. — Avstrijski zrakoplovci so vrgli bombe na Bari in Brindisi. Glasom oficijelnega poročila je bil v Bari ubit neki 15letni deček, v Brindisi pa sta bili ranjeni dve osebi.

V Rimu vlada veliko navdušenje vsled italijanskega zračnega napada na Pulj, ki je največje avstrijsko vojno pristanišče ter trdnjava prvega reda. Dejstvo, da se je posrečilo obstreljevati arsenal, železniško postajo ter druga poslopja kaže, da ni avstrijsko brodograd, skrito v tem pristanišču, popolnoma varno pred napadi iz zraka.

Iz Cetinja se poroča, da je dospelo v Medua neko italijansko brodograd, ki ima nalogo pospremiti domov italijanske trgovske ladje, ki se nahajajo sedaj v albanskih pristaniščih.

Republika San Marino ostane nevtralna.

Rim, Italija, 1. junija. — Republika San Marino, ki meri v okrožju celih 22 milj je popolnoma neodvisna država, dasiravno je od vseh strani obdana od Italije. Vlada te republike razmišlja sedaj za resno, če hoče ostati nevtralna ali ne.

Republika leži visoko v gorovju nad Rimini ob Jadranskem morju. Ako ostane nevtralna, bodo avstrijski aeroplani lahko pristali ali pribežali na njeno ozemlje. To bi pa ne bilo mogoče, če se San Marino prikloni Italiji.

Razočaranje v Rimu radi nastopa Rumunske.

Rim, Italija, 1. junija. — Italijanski listi se pečajo v prvi vrsti z vprašanjem, če bo Rumunska

stopila v vojno ali ne. Prej je vlada trdno prepričanje, da bo vzgledu Italije še isti dan sledila Rumunska. Sedaj pa je potekel že celi teden, a Rumunska še prav nič ne kaže, da hoče opustiti nevtralnost.

Proti demonstrantom v Milanu.

Milan, Italija, 1. junija. — General Sapelli, mestni poveljnik na podlagi proglasitve vojnega stanja, je izdal manifest, v katerem se glasi, da bo z vsi strogojstvom zadušil nemire, ki so se pojavili. Ljudstvo se svari, naj sledi poveljem oblasti. Čete imajo baje nalogo streljati v množico in nikdar v zrak kot se je zgodilo dosedaj.

Omejitev parobrodstva v ožini Messina.

Washington, D. C., 1. junija. — Italijanska vlada je prepovedala

plavbo skozi morsko ožino Messina in sicer od solnčnega zahoda pa do solnčnega vzhoda.

Grof Della Torre, italijanski prostovoljec.

Benetke, Italija, 1. junija. — Grof Della Torre, kateremu je poveril papež Benedikt nadzorstvo nad vsemi katoliškimi organizacijami v Italiji, je stopil kot prostovoljec v italijansko armado ter je odšel danes na fronto.

Napetost med Nemčijo in Združenimi državami.

Washington, D. C., 1. junija. — Ako bo prišlo do vojne med Združenimi državami in Nemčijo, bo moral prevzeti vso odgovornost za to nemški cesar, ne pa predsednik Wilson.

Predsednik bo uporabil vsa dopustna in častna sredstva, da prepreči sovražnosti. Ako pa želi nemški cesar potegniti Združene države v sedanji konflikt, naj stori to s tem, da ubije še več Amerikancev.

To je bila izjava večine kabineta predsednika Wilsona v kabinetski seji, ki se je vršila danes zvečer.

Na seji se je sklenilo, da bo poslal predsednik Wilson v petek ostro poslanico v Nemčijo, v kateri se bo zahtevalo, naj Nemčija takoj preneha z vojevanjem s podmorskimi čolni proti nekombatantom.

V slučaju, da bi Nemčija ne hotela ugoditi tej zahtevi, se bo odločilo poslanika Gerarda iz Berlina v znamenje, kakšno razpoloženje vlada v Združenih državah napram Nemčiji. V današnji seji kabineta se je resno razpravljalo o korakih, katere bi bilo treba storiti po prekinjenju diplomatskih zvez z Nemčijo.

Atlantski brodovje bi se boparilo v tem slučaju, da se zavaruje ameriško trgovino pred napadi in proti omejevanju.

Armada kot taka bi ne mogla igrati nobene vloge.

Danes bo sprejel predsednik Wilson v posebni avdienci nemškega poslanika Bernstorffa ter upajo merodajni krogi, da bo ta avdijsenca veliko pripomogla k razjasnitvi zamotane situacije.

Utiš poslanice v Rimu.

Rim, Italija, 1. junija. — Nemški odgovor na ameriško poslanico je vzbudil tukaj veliko zanimanja. Splošno se domneva, da je nezadovoljiv.

Grožnje črnogorskega konzula v Skadru.

Črnogorski konzul v Skadru, Martinović, je zagrozil skadrski občin, da bodo Črnogorci zasedli Skader, če bodo še naprej ovirali Skadranski prevoz živil skozi Skader. Ruski in francoski konzul sta podpirala Martinovića, italijanski konzul ni glasoval, avstrijski konzul je pa odločno protestiral. — Končno je črnogorski konzul odnehal.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Z zapadnih bojišč. Francozi napredujejo.

Severno od Arras so bili Francozi uspešni ter so zasedli cukrarno v Souchez.

DUŠILNE BOMBE.

Nemška oficijelna poročila pravijo, da imajo Francozi v zadnjem času velike izgube.

London, Anglija, 1. junija. — Francozi se vedno potiskajo Nemce nazaj na fronti krog Souchez in Neuville, severno od Arras ter se neprestano vrše naskoki z bajonetami. Cukrarna v Souchez, sedaj zavzeta, sedaj zopet izgubljena, se nahaja sedaj definitivno v rokah Francozov glasom današnjega oficijelnega francoskega poročila. Nemci, ki so se nahajali v pozicijah južnoistočno od Neuville, se je polagoma potisnilo iz vseh zakopov in pozicij.

Nemci v gozdu Le Pretre so zopet osvojili pozicije, katere so bili izgubili v nedeljo. V francoskem poročilu se potrjuje nemške navedbe. V poročilih obeh strank se priznava, da so bile izgube v bojih krog Arras na obeh straneh ogromne.

Nadaljnji dokaz, kako strašno delujejo nemške bombe z dušilnimi plini, mudi današnji angleški seznam izgub. V enem polku se pripisuje smrt štirih častnikov in 71 mož edinele učinka dušilnih plinov iz nemških bomb.

Francoško vojno ministrstvo je izdalo danes zvečer sledeče poročilo:

"Zelo ostri boji so se vršili v sektorju severno od Arras ter imamo zaznamovati precejšnje uspehe.

Kljub številnim ostrim protinaskokom nas ni mogel sovražnik pregnati iz zakopov, katere smo osvojili v gozdovih v bližini ceste iz Aix Noullete v Souchez. Vstrajali smo v svojih novodobljenih pozicijah severnoistočno od Lorette.

Veliki boji, kojih središče je bila zadnja dva dni cukrarna v Souchez, so se končali z našo zmago in zasedli smo to cukrarno. Tekom noči nam jo je sovražnik zopet iztrgal, a jutraj smo ga zopet prepodili ter ostali v posesti cukrarne."

Nemško armadno vodstvo je objavilo sledeče:

"Francozi so večeraj skušali prodreti nemško bojno črto v smeri proti severu. Ataka na fronti dveh in pol kilometra, katere se je vzprizorilo med Souchez-Bethune cesto, se je izjalovila ter so imeli nasprotniki velike izgube. Edina točka, na kateri je prišlo do bajonetnih spopadov, se je nahajala zapadno od Souchez in talm smo ostali mi zmagovalci.

V gozdu Le Pretre smo zopet dobili nazaj večji del pozicij, katere smo prej izgubili. Tudi na tem mestu je imel sovražnik velike izgube.

Poglavno se je v zrak neko municijsko skladišče sovražnika, ki se je nahajalo na neki točki severno od Menchould."

Povodenj.

St. Louis, Mo., 1. junija. — Reka Mississippi je začela naraščati. Danes je bila voda že precej nad normalo.

Little, Rock, Ark., 1. junija. — Arkansas River je prodrla danes močan okop, ki štiti državno kaznilnico v Cummings. Več kot tisoč kaznjencev dela pomožne okope. Pri tukajšnjemu mestu je reka narasla že 24 čevljev nad normalo.

Potres.

New Haven, Conn., 1. junija. — Seizmograf Peabody muzeja je registriral danes več precej močnih potresnih sunkov. Snki so se pojavili med 9. uro 55 minut in med 10. uro 45 minut. Ob četrtna enajst so bili najmočnejši. Središče potresa je bilo najbrže nekje v Alaski.

Predsednik Wilson in mehiške razmere.

Predsednik Wilson je predložil noto glede razmer v Mehiki članom kabineta.

POMOŽNA AKCIJA.

Carranza taji, da so zaplenili njegovi vojniki zaloge žita. — Konference v državnem departmentu.

Washington, D. C., 1. junija. — Predsednik je izdal noto, ki se tiče mehiških razmer in jo je predložil članom kabineta, ki so bili popolnoma zadovoljni z njo. Bese-dilo note bo jutri razglašeno. Poslal jo bo načelnikom raznih vlad v Mehiki in poveljujočim generalom. Noto baje prepoveduje izvoz orožja iz Združenih držav in obsega več zelo važnih točk. Živila, ki jih bodo poslali Amerikanci v Mehiko, se bo moralo razdeliti le med revno prebivalstvo, nikakor pa ne med vojaštvo. V noti ni ničesar omenjenega o intervenciji Združenih držav.

Demokrat Kern je rekel v senatu, da bi bilo dobro, če bi se vršilo posebno zasedanje senata, toda odgovorili so mu, da predsednik tega zaenkrat še ne smatra za absolutno potrebo.

Baltimore, Md., 1. junija. — Duval West, ki se je mudil dalj časa v Mehiki kot osebni zastopnik predsednika Wilsona, se nahaja v neki tukajšnji bolnišnici. Zdravstveno stanje se mu je zadnji čas precej poslabšalo. — West bo lehal na železdu.

Washington, D. C., 1. junija. — Eliseo Arredondom, načelnik tukajšnje Carranzove agencije, je izjavil, da Carranzovi vojniki niso zaplenili 600 ton importirane pšenice. V tem slučaju je Carranza demenciral braziljski poslanik v Mexico City, Konstitucionalistična vlada je obvestila državni departament, da so vsa poročila o lakoti v Mehiki zelo pretirana in da je glavno mesto Mehike pod kontrolo Zapatistov.

Washington, D. C., 1. junija. — Generalni major J. Franklin Bell, ki poveljuje 2. diviziji v Texas City, Tex., je dospel danes v Washington. Posvetoval se bo z vojnim tajnikom Garrisonom in z drugimi višjimi uradniki.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLLANDIJE in SKANDINAVIJE. Dogoditi se zna, da avstrijska pošta ne bode delovala ob italijanski meji, to je za Gorishko in mali del Primorja, a za notranje dežele kakor Kranjsko, Spodnjo Štajersko itd., pa bode promet ostal neoviran. Ako se pa pripeti, da v kakem kraju denar ne bode izplačan, ga pošiljatelj dobi povrnjenega.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri-ložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	...	90	120	...	198
5	...	1.75	130	...	21.45
10	...	2.60	140	...	23.11
15	...	3.40	150	...	24.75
20	...	4.25	160	...	26.41
25	...	5.05	170	...	28.05
30	...	5.90	180	...	29.70
35	...	6.70	190	...	31.35
40	...	7.55	200	...	33.00
45	...	8.35	250	...	41.25
50	...	9.10	300	...	49.50
55	...	9.90	350	...	57.75
60	...	10.75	400	...	66.00
65	...	11.55	450	...	74.25
70	...	12.40	500	...	82.50
75	...	13.20	600	...	99.00
80	...	14.05	700	...	115.50
85	...	14.85	800	...	132.00
90	...	15.60	900	...	148.50
100	...	18.15	1000	...	165.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

TRI PRZEMYSLSKE UTRDBE UNIČENE. NEMCI USPEŠNI NA VZHODNEM BOJIŠČU.

PRED PRZEMYSLOM IN V SEVEROZAPADNEM DELU RUSIJE SE VRŠE IZVANREDNO VROČI BOJI. — RUSI SO ZAPUSTILI RADOM. — SRBI SO RAZKROPILI NEKI AVSTRIJSKI BATALJON. — SOVRAŽNOSTI OB ALBANSKI MEJI. — ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN JE DOSPEL V NEPOSREDNO BLIŽINO CARIGRADA IN TORPEDIRAL DVE TURŠKI TRANSPORTNI LADIJI. — POTOP RUSKE LADIJE.

Nemci pred Przemyslom.

Berlin, Nemčija, 1. junija. — Nemci so že zavzeli tri obrambne okope trdnjave Przemysl in sicer forte 10-A, 11-A in 12, ki leže zapadno od Dunkowiczki. Zavzele so jih bavarske čete z naskokom. Vojniki so zaplenili osemnajst težkih in pet lahkih topov.

Vzhodno od Jaroslava je sovražnik z vsi silo navalil na naše postojanke, toda mi smo uspešno odbili vse napade. Nemci zmagujejo tudi v severno-zapadnem delu Rusije. Nemška kavalerija, ki prodira ob gorenjem teku reke Vindove, je porazila 4. sovražniški kavalerijski polk. Ob vzhodnem krilu so zaustavili Nemci rusko prodiranje proti Shawli.

Rusi so zapustili Radom.

Berlin, Nemčija, 1. junija. — Poluradno poročilo iz Petrikova naznanja, da so Rusi zapustili mesto Radom, ki leži južno od Varšave. Radom je bila važna ruska postojanka med Jaroslavom in Kielcem.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 1. junija. — Avstrijsko vojno ministrstvo poroča:

Vzhodno od reke San so napadle naše čete v ponedeljek zvečer nekaj močnih ruskih oddelkov v okolici Lubacowke. Vnela se je silno vroča bitka, v kateri smo bili mi zmagovalci. Ob dolenjem teku reke San smo odbili vse ruske napade. Severno od Przemysla so bavarske čete zavzele tri ruske okope in zaplenile 28 težkih topov. Južno od Dnjestrja smo zaustavili rusko ofenzivno prodiranje. Sovražnik se je umaknil v smeri proti Dnjestrju. Mi smo vjeli 53 ruskih častnikov in 9000 mož. Zaplenili smo osem topov in petnajst strojnih pušk.

Ob reki Prut in na Rusko Poljskem je položaj neizpremenjen.

Srbi.

Niš, Srbija, 1. junija. — Danes je bilo izdano uradno poročilo, iz katerega je razvidno, da so začeli Srbi z novimi vojnimi operacijami. Srbska artilerija je razkropila neki avstrijski bataljon, ki je stražil mejo. Srbi so tudi ob albanski meji začeli s sovražnostmi.

Zavzetje Strija.

Berlin, Nemčija, 1. junija. — Bavarske čete so pod poveljstvom bavarskega generala Mothmera zavzele ruski utrdbi ob Strij in prodrle rusko fronto severno od te reke.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 1. junija. — Položaj na gališki in na ostalih frontah je za Ruse zelo ugoden. Nemcem se je popolnoma izjalovil načrt, da bi obkolili trdnjavo Przemysl in zavzeli glavno gališko mesto Lvov. Armada generala Mackensena se nahaja v naravnost obupnem položaju.

Nemške in avstrijske čete so v veliki zagati. Vojaki so popolnoma demoralizirani in se nam v ogromnem številu udajajo. Mackensen je bil začel severno od Przemysla prodirati v obliki klina, pa ni ničesar dosegel.

Situacija na Galipolisu.

Carigrad, Turčija, 1. junija. — Uradno poročilo, ki je bilo danes izdano, se glasi:

Sovražnik je napadel v ponedeljek naše levo krilo pri Avi Burnu, toda mi smo z lahkoto odbili napad. Zaveznika imata precejšnje izgube. Na fronti pri Sedil-Bahru se vrše obupni artilerijski spopadi.

Francoško poročilo.

Pariz, Francija, 1. junija. — Na Galipolisu se vrše vsak dan vroči boji, ki se ponavadi končajo z zmago našega orožja. Pri Kereves Dere so naši prostovoljci zavzeli z naskokom neko višino in zaplenili turško baterijo, ki je obstreljevala naše strelne järke.

Vsi častniki so bili rešeni.

London, Anglija, 1. junija. — Tajnik angleške admiraltete je izjavil, da so se rešili vsi častniki z bojne ladje "Majestic", ki se je potopila 27. maja. Polovica posadke je utonila.

"Goeben".

Atene, Grško, 1. junija. — Zadržana poročila pravijo, da so zavez-niki tako poškodovali bivšo nemško križarko "Goeben", da si je morala poiskati zavetja v nekem turškem pristanišču.

Obstreljevanje Haife.

Pariz, Francija, 1. junija. — Francoško mornariško ministrstvo naznanja: Mornariškemu ministrstvu so sporočili, da je nemški konzul v Haifi, Palestina, pregovoril turške vojake, da so streljali na neko francosko transportno ladjo. Poveljstvo francoske mornarice je nato poslalo pred mesto neko križarko in ji naročilo, naj ga začne obstreljevati.

Turki so obkolili zaveznike.

London, Anglija, 1. junija. — Turške čete so že na nekaterih mestih obkolile zaveznike in so začele sedaj prodirati proti jugu. Ker so pa prodirale skoraj neposredno ob obali, so otvorile zavezniške bojne ladje nanje strašen ogenj. Velik del teh turških vojakov je padel.

Podmorski čoln pred Carigradom.

London, Anglija, 1. junija. — Tukajšnja Reuterjeva agencija je dobila iz Aten brzojavko, ki se glasi:

V Marmarskem morju, nekaj milj južno od Carigrada, se je pojavil neki zavezniški podmorski čoln in torpediral dve turški transportni ladji. Neka druga brzojavka pravi, da je priplul podmorski čoln čisto do Carigrada in da je križiral v bližini Zlatega roga.

Potop ruske ladje.

London, Anglija, 1. junija. — V Baltičnem morju se je večeraj potopila ruska ladja "Montrosa". Skorajgotovo je naletela na mino. Posadko je rešil neki norveški parnik.

Rumunska.

Rim, Italija, 1. junija. — Vse tukajšnje časopise razpravlja o stališču, ki sta ga zavzeli zadnji čas Bolgarska in Rumunska. V začetku so bili vsi krogi trdno prepričani, da bo v najkrajšem času ugnarila Rumunska na Avstrijo, sedaj je pa preteklo že več kot teden dni, odkar je napovedala Italija Avstriji vojno, toda Rumunska se ni dosedaj še čisto nič ganila. Nekateri so mnenja, da se niso končala pogajanja med Angleško, Rumunsko, Francoško in Rusijo. Rusija baje neče dati Rumunski nikakih koncesij.

Maščevanje.

Sapul, Okla., 1. junija. — V poslopju, kjer izhaja in se tiska "Herald", je nastala nočjo velika eksplozija, kateri je sledil požar. Poklicana požarna bramba je ogenj kmalo pogasila. Atentat je bil najbrže delo raznih zločincev, proti katerim je list odločno nastopal.

Moč in velikost Rusije je bodočnost Slovanov.

Piše dr. JOSIP GORIČAR.

(Nadaljevanje.)

Za Rusijo so veliko večjega pomena njena azijska posestva, kjer se lahko razvija na svojih tleh. — Ravno zategadelj se pa hoče dati Poljakom avtonomijo in si s tem zagurati na vzhodu dobrega zaveznika. Ti zavezniki naj bi se pod vodstvom cara navdušeno borili za svoje lastne interese in za interese Rusije same. Dandanašnji ni nobenega večjega navdušenja kakor je narodno navdušenje. Najboljša maksima za bodočnost Poljakov so besede velikega Napoleona, ki je rekel: — Posamezne korakati in skupno udariti. — Povdarjam pa, da je treba Poljakom in Rusom enotnega voditelja in ta voditelj naj bi bil ruski car.

Rešitev tako zapletenega poljskega vprašanja leži v avtonomiji Poljske, pod vlado ruskega cara z ruskim uradnim jezikom. Rusija si mora v bodoče osnovati na zapadu fronto, ki bo lahko vzdržala vse sovražniške napade. — Če bi bilo to vprašanje že pred leti rešeno, bi bila Rusija lahko zmagovalno nastopila v boju proti Japoncem. — Toda, kar je zamujenega, se da še lahko vse popraviti. Poljakov se ne sme več slepiti s praznimi obljubami.

Če bo Rusija začela napram Poljakom s tako politiko, bo izvala v Nemčiji in v Avstriji vihar ogorčenja. Če se bo to zgodilo, se bosta začela Berlin in Dunaj strahu tresti. Avstrijski in nemški gospodje bodo izprevideli, da se Rusije na tem mestu ne da več raniti, da so jo male koncesije, ki jih je dala, napravile brezmejno močno in nepremagljivo. Če Poljaki tega ne predvidijo, morajo biti res slepi. — Ko pridejo pod Nemčijo, jih bo Nemčija začela iztrebljavati, če pridejo pod Avstrijo, se bodo morali drug za drugim izseliti, ker nimajo nobene možnosti, da bi razširili svoje meje. Poljaki se ne smejo preveč sklicevati na preteklost. — Vsak Poljak, kateremu je pri srečanju njegov narod, naj skrbi za bodočnost, kar je pa bilo, naj pozabi. — Poljaki in Rusi pa ne smejo pozabiti, da je sedaj napočil trenutek, ko lahko in iz vsega sreča drug drugemu odpuste. Samo v slogi je njihova rešitev in njihova bodočnost. Gorje jim, če zamudijo ta trenutek! Nemčija ne bo mirovala. In če jih še enkrat napade, se bo njihova nesloga strašno maščevala.

Nemci so se vedno izkoriščali z neslogo Slovanov. V tem oziru se je Avstrija veliko naučila od Nemčije. Vsi tedi tega je tudi cela politika Avstrije, Nemčije in Ogrske naperjena proti Slovanom. — Druga ne znanjo ti gospodje, kakor delati razdor med Slovani. Največji trijumf za Nemce in Madžare v Avstriji je bil dosežen tedaj, ko so se začeli Slovani cepiti.

Avstrija in Nemčija pa nista gledali samo na Rusko-Poljsko, pač pa tudi na Ukraino. — Varšava in Kijev sta bila že dalj časa najslabše sanje Habsburžanov. Zahrepenili so tudi po Soluni, ključu Carigrada. Berlinu, ki se je vselej in pri vsaki priliki smatral za dediča Avstrije, se je to seveda dopadlo. Če ima enkrat v rokah Carigrad, ni tudi v Mezopotamijo več daleč. Avstrija je sicer dolgo časa skrivala to politiko, ker se je bala jeze Poljakov.

Oni, ki hoče naševati narod proti narodu, mora najprej dobiti oba naroda na svojo stran, kar je le na ta način kolikor toliko siguren uspeh. Avstrija je vsled tega omejevala svojo politiko samo na zatiranje ruskega književnega jezika, hoteč napraviti maloruski idiom za neodvisen ruski jezik. Na vse načine je prigravljala Malorusom, da so izstopali iz pravoslavne vere v katoliško.

Avstrija ni ostala samo pri tem. Hotela je dati Malorusom večje pravice, par zastopnikov v deželni in državni zboru in jim dovoliti nekaj šol. V tem oziru pa je naletela na odpor Poljakov, ker so izprevideli, da je začela pretiti velika nevarnost njihovim lastnim inspiracijam. V istem hipu je pa že Dunaj naslikal Poljakom veliko rusko nevarnost in tako se je zgodilo, da so postali Poljaki bolj popustljivi. Malorusi, v avstrijski službi stoječi politiki, so zahtevali malorusko univerzo v Galiciji, kar se jim je slednjič — pred dvema leti — ugodilo. To je bil velik trijumf dunajske politike in gospodje so že mislili, da jim je pot v Kijev odprta. Še nikdar ni vladalo na Dunaju tako veselje, kot tisti dan, ko so Poljaki dovolili, da se sme zgraditi v Lvovu malorusko univerzo.

Rusija bi že tedaj lahko vedela, da je to prvi povod vojni, da se je s tem začelo prodiranje nemstva proti Varšavi in Kijevu.

Berlin je že smatral Varšavo kot glavno mesto vazalne države, stoječe pod nemško suvereniteto. Prebivalstvo bo kmalo pomembno, ker je med njim velika večina Židov, govorečih židovski idiom. Nemški cesar je bil prepričan, da ni več daleč čas, ko bo zavladal v Kijevu Hohenzollern, mogoče eden njegovih sinov. — Zakaj bi ne? — Nemški princ se ustanovili že veliko držav, posebno pa v jugovzhodnem delu Evrope. Zakaj bi ne bila tudi Ukrajina nemška, zakaj bi ne bilo njeno glavno mesto Kijev?

Nasprotno je pa Avstrija hotela postaviti na novoosnovani poljski prestol Habsburžana, ki bi imel svoj sedež v Varšavi. — Ta poljska država bi bila seveda čisto pod uplivom Dunaja in bi bila v vseh ožirih odvisna od Avstrije. Iz malih sanj so postale večje sanje in slednjič so se segale preko mogočne reke Volge.

Za bodočega kralja Poljske je bil že pred vojno, oziroma v začetku vojne formalno proklamiran nadvojvoda Stefan, ki biva v Galiciji na gradu Laybush.

Nekateri lahkomišljeni Poljaki, posebno pa avstrijski Nemci so si bili tako svesti zmage, da so ga že v začetku vojne pozdravljali kakor poljskega kralja. Glede Malorusov je bil pa Dunaj, kar se tiče vladarja, precej v zadregu. Tukaj so se križale poljske in maloruske aspiracije, v splošnem pa tudi niso avstrijski gospodje še izgotovili svojega dela. Ker so Malorusi v verskih ožirih precej rahločutni, se je zdelo Dunaju najbolje, uvesti najprej jezikovno propagando. Vsak, kdor je govoril gališki dialekt ruskega jezika, je bil dobro došel, na vsemogoče načine so pa preganjali one, ki so govorili velikoruski jezik. Nobena oblast ni odobrila listine, ki je bila pisana v velikoruskem jeziku.

Najvažnejši kriterij narodnosti je jezik. Žnjim živi in umrje narod. Z najmanjša razlika jezika lahko napravi med dvema naroda nepremostljiv prepad. To se dogaja tudi pri narodih, ki so si najbolj sorodni.

Tega pa nikdo boljše ne ve, kakor dunajska in budimpeštanska vlada. Zategadelj sta si Dupnaj in Budimpešta vedno prizadevala napraviti iz posameznostnih dialektov književnega jezika nov književni jezik. Z drugimi besedami rečeno: — Dunaj in Budimpešta se le tedaj smatrat narodi, če se njuni narodi medseboj sovrvažajo in mrzijo. Če bi bili narodi, in prvi vrsti seveda Slovani, v Avstro-Ogrski prijatelji med seboj, bi se lahko že zdavnaj osvobodili Dunaja in Budimpešte.

Oglejmo si najprej razmere na Ogrskem. V severozapadnem delu je najprej tri milijone Slovkov, ki se glede jezika in pokolenja lahko smatrajo za prave brate Čehov. Idiom, ki ga govorijo, je le dialekt češkega jezika. Da bi jih separirali in jih prej ali slej pomadžarili, jim ne dovoli, da bi se posluževali v pisavi češkega jezika, ampak morajo pisati samo v dialektu. Tako je tudi z Malorusi, ki prebivajo v severnem delu Ogrske. Njim se pravzaprav še slabše godi, ker nimajo nikakih pravic.

(Nadaljuje se).

Esperanto mu je pomagal. Goriški profesor Lorenzoni se je nahajal v francoskem vojnem vjetništvu v Villafanchu. Francoski general Sebert mu je pomagal na svobodo in mu izposloval da se je smel vpisati na vseučiliščen v Montpellierju. To se je zgodilo, ker se bavi profesor Lorenzoni z umetnim jezikom "esperanto" in ga je vodstvo italijanskih esperantistov priporočilo imenovanemu generalu, kateri se sam peča s tem jezikom.

THE ISONZO VALLEY

S o č i.

Krasna si, bistra hči planin,
Brdka v prirodni si lepoti.
Ko ti prozornih globočin
Nevhite teme srd ne moti.
Krasna si, hči planin!
Tvoj tek je živ in je legak,
Ko hod deklet s planine:
In jasna si ko gorski zrak.
In glasna si, kot spev krepak
Planinske je mladine. —
Krasna si, hči planin!
Rad gledam ti v valove bodre,
Valove te zelenomodre:
Temna zelen planinskih trav
In vedra visnjavost višav
Lepo se v njih je zila:
Na rosah sinjega neba,
Na rosah zelenih gora
Lepoto to si pila. —
Krasna si, hči planin!
Ti meni si predrag znanak!
Ko z gorskih prisaših dobav,
Od doma se mi zdiš poslanka,
Nesoca mnog mi ljub pozdrav. —

Bog sprimi te tu sred planjav! ...
Kako glasno, ljubo sumljaš,
Kako čvrsto, krepko skakljaš,
Ko sred gora se pot imas!
A ko pridereš na ravnine,
Zakaj te živa radost mine?
Kaj trdno ležeš in počasi,
Zakaj so tožni tvoji glas?
Težko se ločiš od irihov,
Zibalko tvojega valova?
Mar veš, da trešč tik grobov,
Grobov slovenskega domovja?
Objono bol pla tu trpiš!
V tej boli tožna in počasna,
Ogromna solza se mi zdiš.
A se kot solza — krasna!
Krasna si, bistra hči planin,
Brdka v prirodni si lepoti.
Ko ti prozornih globočin
Nevhite divje srd ne moti!
Pa, oh, siroti tebi žuga
Vihar grozan, vihar strašan;
Prihrumel z gorskega bo juga,
Divjal čez plodno bo ravan.

Simon Gregorčič.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

(Iz seznamka izgub št. 173. z dne 6. maja 1915).

Aberšek Alojz, 4. dom. nad. st., iz St. Vida, vjet v Lukojanovu, gub. Nižnjovgorod, Rusija.
Acinovec Martin, 87. pešp., 5. stot., ranjen.
Ajdnik Viktor, 87. pešp., 5. st., ranjen.
Ajdonik Fran, 87. pešp., 5. st., ranjen.
Anželak Viktor, 4. dom. p. 5. stot., iz Podgorja, vjet v Vladimiru, Rusija.
Apel Jožef, 4. dom. p. 7. stot., iz Slov. Gorje, vjet v Atšinsku.
Augustinovič Ivan, 87. pešp., 2. stot., ranjen.
Beve Anton, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Blagovič Alojz, 87. pešp., 6. st., iz Ptuj, mrtv.
Blagovič Frane, 3. črnovoj. p. 12. stot., ranjen.
Blatnik Frane, 87. pešp., 8. st., ranjen.
Bobek Anton, 87. črnovoj. p. 1. stot., iz Stranice, mrtv.
Bohinec Martin, 87. pešp., 4. st., iz Veličan, mrtv.
Božič Feliks, 87. pešp., 3. stot., rojen 1890, mrtv.
Bračič Jožef, 26. dom. p. 2. st., od Sv. Barbare, vjet v Serdobsku, Rusija.
Bračun Anton, 87. pešp., 6. st., ranjen.
Bratkovič Anton, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Bratkovič Frane, 87. pešp., 4. stot., ranjen.
Bratina Frane, 87. pešp., 4. st., iz Ajdovščine, mrtv.
Bratuša Tomaž, 87. pešp., 1. st., ranjen.

Briljavec Juri, 87. pešp., 4. stot., ranjen.
Bryč Fran, 87. pešp., 8. stot., ranjen.
Bučar Jožef, 87. pešp., 5. stot., iz Konje, mrtv.
Čafuta Jakob, 87. pešp., 6. stot., ranjen.
Čargo Ivan, 87. pešp., 6. stot., iz Kanala, mrtv.
Ciglar Jožef, 87. pešp., 5. stot., mrtv.
Cizej Viktor, 87. pešp., 2. stot., iz St. Pavla, mrtv.
Čupin Jožef, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Cvenk Sebastijan, 87. pešp., 7. stot., Zgornje Lože, mrtv.
Demšič Jožef, 87. pešp., 4. stot., ranjen.
Deželak Edvard, 87. pešp., 7. st., ranjen.
Dobič Alojz, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Dobovišek Mihael, 87. pešp., 6. stot., ranjen.
Dobrauc Fran, 87. pešp., 6. st., ranjen.
Dobrina Anton, 87. pešp., 5. st., ranjen.
Dolar Jakob, 87. pešp., 2. stot., ranjen.
Farkaš Jakob, 87. pešp., 3. st., ranjen.
Faršnik Ivan, 87. pešp., 6. st., ranjen.
Ferene Ferdinand, 87. pešp., 7. stot., ranjen.
Ferme Nikolaj, 87. pešp., 6. st., ranjen.
Filipič Fran, 87. pešp., 7. stot., iz Radene, mrtv.
Florjan Severin, 87. pešp., 1. st., ranjen.
Frankoš Mirko, 87. pešp., 6. st., iz Cirkovec, mrtv.

Fuk Karl, 87. pešp., 7. stot., r. Furlan Peter, 87. pešp., 8. st., ranjen.
Galuf Anton, 87. črnovoj. p. 1. stot., ranjen.
Galun Anton, 87. pešp., 6. st., iz Črnovišča, mrtv.
Germ Mihael, 87. pešp., 2. stot., ranjen.
(Iz seznamka izgub št. 173. z dne 6. maja 1915).
Glavič Stefan, 3. saperski bat., 4. stot., iz Domžal, 1893, mrtv.
Glušić Anton, 87. pešp., 5. st., ranjen.
Gobec Jakob, 87. pešp., 5. stot., ranjen.
Gogola Frane, 7. lov. bat., 7. nad. stot., iz Mošenj, 1885, vjet v Belgorodu, Rusija.
Golčan Frane, 87. pešp., 7. st., ranjen.
Golob Ivan, 87. pešp., 2. stot., ranjen.
Gorjane Anton, 87. pešp., 3. st., ranjen.
Gorjup Frane, 87. pešp., 5. st., iz St. Heronima, 1894, mrtv.
Grdina Anton, 87. pešp., 8. st., iz Buzeta, 1893, mrtv.
Guček Josip, 26. domobr. pp., 3. nad. stot., iz Dobja, 1885, vjet v Glazovu, gub. Vjatka.
Gulič Alojzij, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Hebar Ivan, 87. pešp., 2. stot., ranjen.
Hoehkraut Anton, 87. pešp., 6. stot., iz Sevnice, ranjen.
Hole Frane, 87. pešp., 3. stot., ranjen.
Horvatin Ignacij, 87. pešp., 5. stot., ranjen.
Hrastnik Frane, 87. pešp., 8. st., ranjen.
Išek Luka, 87. pešp., 8. stot., ranjen.
Jakulin Josip, 87. pešp., 7. st., iz Materije, 1892, mrtv.

O bojih v Karpatih.

Poročevalce "Berliner Tageblatt" poroča iz avstro-ogrškega poročevalskega stana to-le:

Kjer prodre železniška proga Zagorez-Homonna v mnogih ovinkih, predorih in premostitvah prelaz, se odpira na široko dolina Laboreze. Tam se odepi bolj ozka dolina Vilsave, južnovzhodno od ogrske vasi Laboreze, 300 m nad železnico, se razteza 643 m visoka gora Kobila, ki so jo Rusi po neprestanih žilavih in žrtev polnih bojih zasedli. Z ozirom na važ ost te železnice in cesto obvladajočih vrhov so zahtevale nemške čete ojačenje. Velikonočno nedeljo se je uvel napad z artilerijo in čete so začele, spretno izablajoč pokrajinske posebnosti, prodirati. Te priprave so se nadaljevale tudi pod zaščito teme, čete so razdrala ovire, varale so z navideznimi manevri sovražne patrulje in prednje straže ter s strani prodirale proti glavnim ruskim pozicijam. Tekom velikonočnega ponedeljka so čete zasedle po večkratnem naskoku goro Kobilo, pri čemer so bile izgube v primeri z doseženim uspehom malenkostne. Izrabljajoč to zmago so čete zasledovale umikajoče se Ruse, ter vjele še nekaj Rusov in zaplenile več topov in strojnih pušk ter zavarovale zavzeto pozicijo proti protinapadom.

Kak pomen ima uspeh ravno na tej točki, je razvidno iz razmotrivanja položaja, kakršen je danes: Sedanja velika bitka v Karpatih sega v svojih začetkih noter v zadnje dni januarja. Takrat so zasedli Rusi pri prelazu Duka, Užok in Wyskow južno pobočje Karpatih ter so blokirali tudi prehode preko vzhodnega dela gorovja. V silnem boju se je posrečilo četam zopet zavzeti prelaz Wyskow in stranske prelaze, armadna skupina fult. Szurmara je vzela prelaz Užok, armada generala Borojeviča pa Lupkovsko sedlo in zahodnje prehode depresije pri Dukli. Samo prelaz Duklo in z njim trikot ogrskih tal do Felsövizkőza so mogli Rusi obdržati. Ovirana od protisunkov in neugodnega vremena je prodrla avstro-ogrška ofenziva na desnem krilu v južnovzhodno Galicijo in Bukovino. Nemške čete so prodirale na severnem predgorju pri Wyskovu od gore do gore. Srednja skupina avstrijskih čet je zavzela med prelazom Užok in Lupkovskim sedlom več gorskih grebenov ter prodrla v svojem sunku proti Lisiku do Baligroda. S tem uspešnim sunkom se je odprl iz gled na pravočasno osvoboditev Przemysla. Žal pa so potem ovirale nadlovske ptežke zimske vojne v gorah, nadaljno prodiranje, tako da so mogli Rusi med tem zbrati in poslati tja izredno močne čete.

Sredi marea so prešli Rusi v ofenzivo. Posebno močno so pritiskali na fronto pri Dukli, kjer so dosegli s silnimi človeškimi žrtvami nekaj uspehov ter dosegli, da so se avstrijske čete nekoliko umaknile. Zopet pa se je ustavila njih ofenziva v splošnem na črti grebena pri Ondavi. Kmalu po ofenzivi pri Dukli so napadli Rusi tudi čete, ki so stale v dolini Opor in blizu tam. Po ljuti borbi se je napad tako popolnoma ponesrečil, da vlada od takrat na tem delu fronte razmeroma mir. V zvezi s tem se je ustavila ofenziva v jugovzhodni Galiciji, dočim so se doslej izjalovili ruski poskusi zopet se vrniti v prostor med Dnjestrom in Prutom. Rusi so se zagnali sedaj z vso silo proti sredini avstro-ogrške fronte Karpatih, ki je bila daleč prodrla. Ta se je kljub vsem težkostim držala še 14 dni, predno so ji prisilili ruski delni uspehi in ogrožanje njenega boka, da se je polagoma umaknila iz svojih pozicij.

Od takrat so Rusi zopet silneje pritiskali na nove pozicije ob Lupkovskem sedlu in ob toku reke Laboreze, zlasti ker so Rusi postavili sem večji del oblogevalne armade izpred Przemysla. Tu so se jim postavila na višinah vzhodno od doline te reke nasprotni ona nemška ojačenja, ki so se zavzete gore Kobile postavile proti temu pritisku. To je trenutni položaj v Karpatih.

Na obeh krilih celotne fronte na vzhodu se kaže v krajevnih razmerah nekaka paralelnost vojaškega položaja. Dočim sega na severu milje daleč močvirski pas nižine ob Bobru in Narevi med nas in rusko trdnjavo črto, tvorijo na jugu Karpati drugačno, toda ne manj težavno oviro za hitro odločitev. Raztrgano gorovje z mnogo sto gozdovi, gorskimi skupinami, strmim skalom, v najraz-

ličnejših smereh zarezanimi soteskami, dolinami, rek, odpirajočimi se proti severu ali proti jugu, razdeljuje bitko v neštevne posamezne boje, pogosto z nasprotujočim si uspehom. Gora stoji pri gori kakor trdnjave pri trdnjavi: kakor dolgo mogoče branimo vsako pogorje ter zapiramo povprečno ceste in prostore v enakih, nepretrganih črtah. Ravno v okolici Dukle in Lupkova pa je bila ta idealna črta večkrat prelomljena in prebita, južno od prelaza Dukle s strani Rusov, severno od Lupkovskega sedla s strani zaveznikov, kar nas je prisililo, da smo izravnavali črto na ta način, da smo umaknili čete, ki so stale v pozicijah vzhodno od Lupkovskega sedla. Še vedno pa se dogaja, da zasede ali obkroži v lastni črti ležeče vrhove nasprotna stranka. Tako izolirana gorska pozicija je enaka otoku v morju. V sedmih, desetih, celo petnajstih zaporednih črtah se vale Rusi proti tem posameznim pozicijam, zavarovanim z minami, zaprekami, bodečimi žicami in strojnimi puškami ter žrtvujejo vrsto za vrsto svojih vojakov, pred bajonete zaveznikov. Istočasno skušata oba nasprotnika s celimi bataljoni ali stotnjami obiti sovražnika. Pogosto zadenejo pri tem na sovražne čete, ki skušajo tudi obiti pozicijo, ali pa pridejo nenadno v ogenj od vseh strani. Tako obkoljene naše čete se morajo na življenje in smrt prebiti, dočim vidijo Rusi v enakem položaju dobrodošlo priliko, da se udajo. Na ta način vjameta zaveznika na tisoče sovražnikov.

Se mnogo več presenetljivih momentov nudi ta vojna v gorah. Smukači švigajo v doline, z lovskih stojišč na orjaških drevesih pokajo strojne puške, preko gorskih grebenov tipajo granate po nevidnem sovražniku. Za vodstvo velja tu položaj pravočasno spoznati, izogniti se nevarnosti ter izrabiti trenutni položaj. Posamezne pozicije se neprestano izpreminjajo, čete se premikajo z dvojnimi nameni: da se omajane zveze sosednimi četami zopet utrdi in da poskusijo izrabiti omajane pozicije sovražnika, da predro in razbijajo njegovo fronto.

Važen faktor, ki ga ne smemo pozabiti, je seveda pri vsem tem vreme. Na severnopolski fronti je bil močvirski pas, ko sem bil tam kljub deževju še zasnežen in deloma zamrzel. Tudi vrhove v Karpatih še krije sneg druge zime, in med solnčnimi in deževnimi dnevi pada vedno še sneg; na rodovitno ogrsko ravnino pa sije že gorko sonce. Počasi leze sonce na južno pobočje Karpatov in njene dovodne ceste se izpremenijo v blato. Kakor je vojakom dobrodošel konec te v vojni zgodovini brezprimerni zime, prinaša vendar pomlad s poplavlami in močvirji prijatelju in sovražniku nadaljne težkoče, katere pa bo trdna volja naših čet, da zmaga, tudi premagala.

Za najbednejše med bednimi.

Sprejeli smo še sledeča potrdila:

Gornjigrad, 20. aprila.

P. N.
Potrjujem, poslane svote (stosedemdesetosem kron). Ob priliki jo bom po potrebi razdelil. — Srčna hvala! Vam udani

Frank Dovnik, dekan.

Leskovce, 4. maja.

Hvala lepa za poslanih 178 K. Bog plačaj!

L. Schweiger, dekan.

Kozje, 5. maja.

Marko Tomažin, dekan v Kozjem, Stajersko, potrdi s hvalečnostjo sprejem K 178 za najbednejše med bednimi. Bog povrni! Z vsem spoštovanjem

M. T.

Moravce, 5. maja.

Poslani znesek 178 K sem sprejel potem e. k. poštne hranilnice. Razdelilo se bo po naročilu potom župnih uradov. Bog obilo povrni vsem darovalcem. Izrecite jim najprisrčnejšo zahvalo.

S spoštovanjem

Janez Bizjan, dekan.

Stara Loka, 5. maja.

P. N.
Hvaležno sprejem K 178 kot podporo revežem tukajšnje dekanije.

Mat. Mrak, dekan.

Kamnik, 5. maja.

Potrjuje se sprejem K 178 z zahvalo darovalcem.

J. Lovrenčič, dekan.

IZVŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trost, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovoljno poslati Mr. John Jager. Vsaka vplačana svota bode potrjena po blagajniku in razglašena po slovenskih listih.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Slov. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glavnega tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljna pojasnila tičoč se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glavnega tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Pravit Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edwardu Kalishu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Pravit, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daj glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

La Salle, Ill. — Tem potom uljudne naznanjam, vsem članom, da se bo vsilila prihodnja seja podružnice Slovenske Lige v nedeljo dne 6. junija, ob pol 8. uri zvečer, v M. Komporih prostorih.

Na seji se bo razdelilo med člane Pravila Slovenske Lige. Obenem pa tudi apeliramo na one, kateri niso še pristopili k Slovenski Ligi, da postanejo čimprej člani naše najpomembnejše organizacije.

Z narodnim pozdravom

Ivan Jerič, tajnik.

Torče Skočir.

Piše: Marija Kmet.

I.

Zamoljelo je udarjal stroj, ki ga je mehanično pritiskaval in spet izpuščal starihak in suh knjigovez; selesteli so listi papirja in dišalo je po limu, da je človek komaj dihal in ga je dregalo v nos bodeče in zoprno. Velika je bila delavnica, a zdelo se je majhna. Vsepolno je bilo nakopičeno: papirja vseh barv, in knjige so ležale že vezane in nevezane lepo po vrsti na dolgi deski in pa v neredu na velikem kupu sredi sobe. Skoro temno je bilo, samo eno okno je razsvetljevalo sobo in še to je bilo obtrajeno na dvorišče. Zahotel zrak po pomijah in raznih odpadkih z dvorišča je počasi in leno polzel skozi okno. Delavci, pomočniki in vajenci se delali posamič ali po več skupaj in se potihoma smejali in pitajeno šepetali. Zdajpazdaj je zaklel mojster suh in visok človek z debelimi naočniki na izbuljenih očeh, in je prisolil kakemu nerodnemu vajencu par gorkih krog ušes.

Slabotni, majhni fantiči so bili vajenci. Z nekako spoštljivostjo so zrl na ošabne pomočnike, a za hrbtom so jim kazali jezike in se smejali če je mojster ostel katerega izmed teh ošabnežev. V dnu srea pa si niso mogli misliti nič lepšega in vzornjšega, kakor postati kdaj pomočnik. Večkrat so vajenci šli na prste, koliko let ali mesecev bodo še kot "učenci" in tisti, ki je imel že dve leti za seboj, je s pomilovanjem zrl na kakkega novince, češ: — Kaj bi ti slabotnež, kdaj boš šel ti pripelzat tako visoko kot sem že jaz. — Največkrat so se prepirali med seboj in se nasravnost suvali, ali pa so priplepili tovarišu kos papirja na hrbet in se smejali do solz, če je oni, nič hudega sluteč, vstal in šel po opravičilo k mojstru. Vselej je nastal šum in grohot, dokler ni mojster ježno zavpil in ostel fante.

V zadnjem mesecu se je največkrat norčevali iz fanta, ki je prišel šele pred par tedni. Bil je to Torče Skočir, s Krtine doma, sin učiteljeve vdove, ki je zdaj živel z otroci v mestu. Pravkar je stopil mojster k Torčetu in mu dejal: — Fant, za božjo voljo, kako pa živaš! Ali ne vidiš, da visijo listi kar vsakdebi in še štejejo strani ni vredu? Pazi, če ne ... in zamahnil je z roko, da je Torče odskočil daleč v stran in prevrnil kup knjig. Tedaj pa je zavrsalo od smeha po delavnici, da je Torče boječe sedel na svoj stolček, in solze so mu stopile v oči.

— Fant, za božjo voljo, kako pa živaš! Ali ne vidiš, da visijo listi kar vsakdebi in še štejejo strani ni vredu? Pazi, če ne ... in zamahnil je z roko, da je Torče odskočil daleč v stran in prevrnil kup knjig. Tedaj pa je zavrsalo od smeha po delavnici, da je Torče boječe sedel na svoj stolček, in solze so mu stopile v oči.

— Kaj si neumen? Vse pohištvo je že na potu in dolga vožnja, misliš, da je zastoj? In pa otroci morajo vendar v šolo! Starejša dva fanta hodita že zadnje leto v gimnazijo, starejša hči v pripravnico, drugi drugam. V Ljubljano nisem šla, ker si me ti sem vabil. No, in zdaj ... tako le si z menoj!

— Če je tako, pa le glej, kako bo!

— Lepo me tolažiš! — je vzdihnila Skočirka in poklekala. — Ti moj bog, kam sem zdaj zašla!

Torče ni bil za šolo. Petnajst let je bil star; šola je bila muka zanj. Skočirka se je tolažila, da bo vsaj ostal pri rokodelstvu. — Saj ni treba, — je dejala, — da bi bili vsi šolani, pa naj bo ta kaj drugega. Saj je dosti, da sem vse druge pripravila tako daleč. — Podpirali so jo nekaj starši, dosti seveda ne. Ko so bili z doma, so pozabili kako hudo je bilo življenje tam. Pa mati je bila vesela, da ni bilo treba vsaj skrbeti zanj.

Večer je bil. Torče je prišel domov, še ves prevzet od "čudeža", o katerem je pravil Lojze. Čuden fant je bil Torče, in mater je zelo skrbelo, kaj bo z njim. Rekli so, da mu "malo manjka", take nenavadne misli in želje je imel, miru nikjer. Sredi noči je včasih planil s postelje in vpil na pomoč, rekoč, da ga lovi; a čez nekaj časa je mirno legel, kakor bi ne bilo ničesar. Visok je bil in slok, a ni vedel prav, kaj bi z dolgimi rokami in nogami. Lasje so mu štrleli naravnost navzgor, da je bilo videti, kakor bi imel trdo, šestinasto krtačo na glavi. Knjig ni ljubil in čitanje mu je bilo zoprno. A imel je zelo čustveno dušo in je bil dober fant. Najrajši je delal lesene vozčke za najmlajše Anice in lepil iz papirja senčnice za svetilko, ali izrezaval vojake, punčke in druge igračke, jih postavljal na leseno palčico in jih z vidnim veseljem in zanimanjem obdeloval. Take stvari bi bil nemara delal vse življenje, in ne bilo bi mu dolgočasno. Rad se je smejal in pripovedoval razne norčije. Bil je velik otrok!

Zunaj mesta so stanovali Skočirjevi in krog hiše so bila lepa polja in zeleni travniki. Lepo je dišalo poleti po senu in zgodaj zjutraj so se slišali kosci, ki so klepali koso. Jeseni je dala kornja in repa marsikaj opraviiti Torčetu, in nekoč je dobil prav gorke po hrbtu, ko ga je zasačil gospodar polja. Od tedaj je strahoma stopal k debelim, rumenim storžem in hitro stekel, ko je imel plen pod suknjico. Repo pa je olupil šele sredi mesta ...

Pozimi se je kepal, kakor bi šel za premijo, in dostikrat je prišel vse moker in ves premrl od mraza domov. Tedaj se je široko zasmejal, vrzel moker klobuk v kot in dejal v smehu: — Ho — ho — pa sem jih le, vse sem prepodil te seme! — Vneto je poslušal, če mu je kdo pravil o vojskah, čudežih ali roparjih. Pa v najresnejšem trenutku, ko je človek mislil, da je ves prestrašen in prevzet, se je naenkrat zagrohotal in osnežil besede, da so se slednjič vsi zasmejali. Tak je bil. Časih pa je sedel v kot in je jokal, da bi se ga bil usmilil kamen. In zelo strahopeten je bil. Bog varuj, da bi bil ponoči sam in brez luči v sobi.

Ko je prišel Torče ta dan domov, je sedela mati kakor navadno na zeleni pečici in pletla nogavice. Soba je bila precej prostorna in v svetla. Čez dan je stala velika miza sredi sobe, ob zimskih večerih pa so jo prestavili k pečici.

— Dober večer! — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Kaj si neumen? Vse pohištvo je že na potu in dolga vožnja, misliš, da je zastoj? In pa otroci morajo vendar v šolo! Starejša dva fanta hodita že zadnje leto v gimnazijo, starejša hči v pripravnico, drugi drugam. V Ljubljano nisem šla, ker si me ti sem vabil. No, in zdaj ... tako le si z menoj!

— Če je tako, pa le glej, kako bo!

— Lepo me tolažiš! — je vzdihnila Skočirka in poklekala. — Ti moj bog, kam sem zdaj zašla!

Torče ni bil za šolo. Petnajst let je bil star; šola je bila muka zanj. Skočirka se je tolažila, da bo vsaj ostal pri rokodelstvu. — Saj ni treba, — je dejala, — da bi bili vsi šolani, pa naj bo ta kaj drugega. Saj je dosti, da sem vse druge pripravila tako daleč. — Podpirali so jo nekaj starši, dosti seveda ne. Ko so bili z doma, so pozabili kako hudo je bilo življenje tam. Pa mati je bila vesela, da ni bilo treba vsaj skrbeti zanj.

Večer je bil. Torče je prišel domov, še ves prevzet od "čudeža", o katerem je pravil Lojze. Čuden fant je bil Torče, in mater je zelo skrbelo, kaj bo z njim. Rekli so, da mu "malo manjka", take nenavadne misli in želje je imel, miru nikjer. Sredi noči je včasih planil s postelje in vpil na pomoč, rekoč, da ga lovi; a čez nekaj časa je mirno legel, kakor bi ne bilo ničesar. Visok je bil in slok, a ni vedel prav, kaj bi z dolgimi rokami in nogami. Lasje so mu štrleli naravnost navzgor, da je bilo videti, kakor bi imel trdo, šestinasto krtačo na glavi. Knjig ni ljubil in čitanje mu je bilo zoprno. A imel je zelo čustveno dušo in je bil dober fant. Najrajši je delal lesene vozčke za najmlajše Anice in lepil iz papirja senčnice za svetilko, ali izrezaval vojake, punčke in druge igračke, jih postavljal na leseno palčico in jih z vidnim veseljem in zanimanjem obdeloval. Take stvari bi bil nemara delal vse življenje, in ne bilo bi mu dolgočasno. Rad se je smejal in pripovedoval razne norčije. Bil je velik otrok!

Zunaj mesta so stanovali Skočirjevi in krog hiše so bila lepa polja in zeleni travniki. Lepo je dišalo poleti po senu in zgodaj zjutraj so se slišali kosci, ki so klepali koso. Jeseni je dala kornja in repa marsikaj opraviiti Torčetu, in nekoč je dobil prav gorke po hrbtu, ko ga je zasačil gospodar polja. Od tedaj je strahoma stopal k debelim, rumenim storžem in hitro stekel, ko je imel plen pod suknjico. Repo pa je olupil šele sredi mesta ...

Pozimi se je kepal, kakor bi šel za premijo, in dostikrat je prišel vse moker in ves premrl od mraza domov. Tedaj se je široko zasmejal, vrzel moker klobuk v kot in dejal v smehu: — Ho — ho — pa sem jih le, vse sem prepodil te seme! — Vneto je poslušal, če mu je kdo pravil o vojskah, čudežih ali roparjih. Pa v najresnejšem trenutku, ko je človek mislil, da je ves prestrašen in prevzet, se je naenkrat zagrohotal in osnežil besede, da so se slednjič vsi zasmejali. Tak je bil. Časih pa je sedel v kot in je jokal, da bi se ga bil usmilil kamen. In zelo strahopeten je bil. Bog varuj, da bi bil ponoči sam in brez luči v sobi.

Ko je prišel Torče ta dan domov, je sedela mati kakor navadno na zeleni pečici in pletla nogavice. Soba je bila precej prostorna in v svetla. Čez dan je stala velika miza sredi sobe, ob zimskih večerih pa so jo prestavili k pečici.

— Dober večer! — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

— Ho-ho-ho — so se zasmejali oni trije. Mati je dejala: — I kdo te je pa spet tako navil?

— Kaj se pa smeješ? — je dejal Torče, ko je vstopil, in precej z neko naglono nadaljeval. — Ko bi vedela, kaj sem izvedel!

— No, kaj pa, kaj? — 'so se oglasili sestrini in brat in prenehali z učenjem.

— Tista črna mati božja v stolni cerkvi je postala šele pred kratkim časom črna in sicer med povzdigovanjem.

čujejo iz njega in ga to boli in smilil se ji je. Sklenila je, da pojde jutri k mojstru, in če ga pohvali, bo ostal tam, če pa vidi, da je res proti njemu in mu fant ni po volji, ga vzame proč. — Pa kam spet z njim! — je zavzdihnila in poklekala Torčeta, ki je bil ves obupan ostal sredi sobe. — Kam misliš, da pojdeš, če odideš od tam? — Tedaj se je Torčetu razjasnilo lice in brž je uganil, da utegne uslišati njegovo prošnjo. Ves vesel pristopi k oknu in pravi:

— O, že vem kam! Tam v delikatesni trgovini, veste, vsak dan grem mimo, rabijo učena. Tja pojdem, gotovo me vzame. Pa kako bi šel rad tja! Tako lepo diši, veste, pa kaj vse imajo tam, veste, tam bi bilo zame, o da, tam bi pač ostal! Dajte, dajte, pustite me mama, ljuba mama! — je kar v eni sapi govoril Torče in v duhu požiral vse one stvari iz delikatesne trgovine.

— No, no, nehaj vendar! — ga je ustavila mati. — Kaj misliš, da je to zato v trgovini, da boš ti je del? Prodajati boš moral, pa pomivati tam, — to te bo zelo pozimi! Jesti pa ne boš smel tistih jedil!

— No, to se bo že naredilo; bi rad vedel, če tuptam ne dobim kak kos šunke ali klobase, — je mislil tiho Torče, rekel pa ni nič.

— No, jutri pojdem k mojstru, da vidim, — je dejala mati, in Torče je ves potolažen odšel nestrasto in metal kamenje kakor za stavo preko treh streh.

(Pride še.)

Razpis častne nagrade za igro iz našega življenja v Ameriki.

Uvažujoč dejstva, da ima dramatična umetnost po vseh večjih slovenskih naselbinah v Združenih državah vse polno prijateljev in negovalcev, vsled splošne želje slovenskega ljudstva po lepih gledaliških predstavah in uvažujoč nadalje dejstvo, da se povsod prizirajo samo starokrajске igre, ker nimamo še nobenega dobrega igrokaza iz našega ameriškega življenja, je Marijina Dekliška Družba v Jolietu, Ill., sklenila razpisati tempotom častno nagrado v znesku \$100.00 (sto dolarjev) za najboljšo izvorno slovensko igro iz našega življenja v Ameriki ter povabiti vse znane in nezane pisatelje in pisateljice, da se udeležijo tega natečaja.

Igra naj ima zanimivo vsebino, z mravnostno čistim, iz našega življenja vzetim dejanjem, tako da se bo občinstvo zabavalo, pa obenem tudi vzgojevalo in blažilo. Nadalje bodi igra primerna za naše male odre, tako da ne bo delala pri uprizorjanju prevelikih težav. Obseg igre odgovarjaj od 70 do 120 stranem male osmerke v znani obliki ljubljanske "Zbirke ljudskih iger". Uloge so lahko samo ženske, ali pa ženske in moške.

V presojo doposlanih iger in v določitev, kateri pisatelj ali pisateljica sprejme razpisano nagrado (\$100.00), je Marijina Dekliška Družba v Jolietu izbrala naslednji odbor:

Gdč. Elizabeta Grayhack, načelnica M. D. D.; č. sestra Ferdinanda, voditeljica M. D. D.; č. sestra Sebastijana, prednica šolskih sester; g. Filip Gorup, začasni urednik A. S.; g. Josip Dunda; g. Franjo Skole in g. Ivan Andrejevč Plevnik.

Nagrada se prisodi oni igri, ki jo odbor spozna za vredno in najboljšo med doposlanimi, in dotična igra preide v last Marijine Dekliške Družbe v Jolietu. Ostali rokopiši se vrnejo doposiljateljem in najboljši izmed njih javno priporočijo v nakup.

Rokopiši z izmišljenim pisateljskim imenom je doposlati do dne 1. septembra 1915 na naslov: Filip Gorup, c/o. Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

Prava pisateljska imena z izmišljenimi vred je pa doposlati v zapечатih zavitkih (kuvertah) na naslov: John Grayhack, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Mr. John Grayhack ima že v rokah denar (\$100.00) in ga izplača dne 1. oktobra 1915, ko se razpečatijo zavitki in najde pravo ime pisatelja ali pisateljice, ki dobi nagrado.

Na delo za prvo častno nagrado v prospeh slovenske dramatike v Ameriki!

Odbor.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Ivan Resnicoljub	—20
Evangeljska zakladnica	—50	Iznanami, mala Japonka	—20
Gospod usliši moje molitve	—20	Izidor, pobožni kmet	—20
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Jama nad Dobrušo	—20
Ključ nebeskih vrat	—50	Jaromil	—20
Jezus in Marija	—40	Jeruzalemski romar	—45
Marija Varhinja	—60	Kristusovo življenje in smrt	—20
Marija Kraljica	—60	vezano	\$3.00
Marija Kraljica, elegantno	—90	Krištof Kolumb	—20
vezano	\$1.20	Križana umiljenost	—40
Pot k Bogu, v šagrin vezano	\$1.20	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Rajski Glasovi	—50	Lažnjivi Kljukec	—20
Rajski Glasovi, elegantno	—90	Leban, 190 beril	—20
vezano	\$1.20	Lepa Vida (Cankar)	—80
Sv. Ura, elegantno vezano	\$1.20	Maksimilijan I.	—20
Sv. Ura, v slonovo kost vezano	\$1.20	Marija, hči polkova	—20
vezano	\$1.20	Mati, socialen roman.	\$1.00
Skrbi za dušo	—60	Malomestne tradicije	—25
Skrbi za dušo, elegantno vezano	\$1.20	Mir Božji	—70
Nebesa naš dom, elegantno vezano	\$1.20	Miklova Zala	—35
Vrtec nebeski	—40	Mirko Poštenjakovič	—20

POUČNE KNJIVE:

Abecednik slovenski, 74 stran	—25	Narodne pripovedi, 1, 2, in 3. zvezek po	—20
Ahno nemško-angliški tolmač, vezan	—50	Naseljenec	—20
Angliško-slovenski in slovensko-angliški slovar	—40	Na valovih južnega morja	—15
Berilo prvo, vezano	—30	Nesrečnica	—25
Berilo drugo, vezano	—40	Nezgodan a Palavanu	—20
Berilo tretje, vezano	—40	Nikolaj Zrinski	—20
Cerkvena zgodovina	—70	O jetiki	—15
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Odkritje Amerike, vez.	—80
Domači zdravnik, vezan	—75	Pasjeglavei	\$1.00
Domači živinozdravnik	—50	Prihajaj	—30
Evangelij	—50	Pregovori, prilike, reki	—25
Fizika 1. in 2. del	—45	Pri Vrbčevem Grogi	—20
Hitri računar, vezano	—40	Prst božji	—20
Navodilo za spisovanje raznih pisem	—70	Pariški zlatar	—25
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del po	—50	Randevouz	—25
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	\$1.20	Revolucija na Portugalskem	—20
Občna zgodovina	\$4.00	Senila	—15
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Simon Gregorčiča poezije	—45
Poljedelstvo	—50	Stanley v Afriki	—20
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	Strahovalci dveh kron, 2 zvezka	\$1.60
Postrežba bolnikom	—20	Sherlock Holmes,	—80
Pouk zaročencom, vezan	—70	3, 4., 5. in 6. zvezek po	—80
Prva nemška vadnica	—35	Sveta noč	—20
Sadajereja v pogovorih	—25	Srečolovec	—20
Schimpffov nemško-slovenski slovar	\$1.20	Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	\$5.00
Schimpffov slovensko-nemški slovar	\$1.20	Strelec	—20
Slovenski pravnik	\$2.00	Sanjska knjiga, velika	—30
Slovar slovensko-nemški (Janežič-Bartel), vez.	\$2.50	Slovenski šaljičev	—35
Slovenska kuharica, vez.	\$3.00	Stiri povesti	—20
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.25	Tegethoff	—25
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—60	Turki pred Dunajem	—30
Slovensko-angliška slovnica, vez.	\$1.00	Trije rodovi	—50
Spisovnik ljubavnih pisem	—40	Vojna na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
Spretna kuharica, brošir.	—80	Zlate jagode, vez.	—30
Trtna uš in trtoraja	—40	Življenjepis Simon Gregorčiča	—50
Umna živinoreja	—50	Življenja trnjeva pot	—30
Umni kmetovalci	—50	Znamenje štirih krahov	—20
Zgodbe sv. pisma, vez.	—50	Z ognjem in mečem 7 zvez.	\$2.00
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—50	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjevega Rudolfa	—75

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIVE:

Avstrijska ekspedicija	—20	SPILMANOVE POVESTI:	
------------------------	-----	---------------------	--

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-ber-ton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, št. od društva Slovence, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne po-
službe naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
na predsednika porotnega porotnega odbora.Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRU-
ŠTEV V NAZNAJNE!Vse proteste, inicijative, predloge in sploh vse uradne
stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠI-
LJATI GLAVNEMU TAJNIKU.Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi
brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče
Jednote.Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno
priobčeno.

Uredništvo G. N.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Iz ruskega ujetništva je pisal
svojim starišem Janez Šlejkovec
iz Hrušice pri Stopičah št. 33, da
je bil 27. avgusta ranjen in ujet,
a je že ozdravel. Pisal je že par-
krat, a vsaka "početovala kartoč-
ka" ni dospela. Nahaja se v Or-
lovu, gubernija Vjatka, evropska
Rusija. — Josip Kastelic iz Pri-
stave je pisal svojo očetu v Ra-
kovniku št. 7 iz Biska, gubernija
Tomsk v Sibiriji, da je bil ujet in
da se dobro počuti, ker je zdrav.Njegov brat Fran Kastelic pa je
v guberniji Tobolsk, kraj Tau-
men. — Iz Prečine poročajo, da
se je iz ruskega ujetništva ogle-
sil Josip Redek iz Dol. Kamnie,
ki je služil pri 7. lovskem bata-
ljonu. Domači so ga pogrešali že
od začetka decembra. Zdaj piše,
da je bil ujet 26. decembra, ko je
šel na patroljo. Sedaj se nahaja
v Skobelevu v Turkestanu. — iz
ruskega ujetništva se je oglasil
Fran Meglič, podčastnik z Broda.V Karpatih je bil ranjen tri tedne
pred Veliko nočjo in so ga Rusi
ujeli na obvezovališču. Pisal je 6.
aprila in so domači pismo sprejeli
30. aprila, v katerem piše, da je
z njimi kot ranjenec marširal 8
dni in da se sedaj že 14 dni vozi,
da pa še ne ve, kje da se bode
ustavil. Domači so se bali, da je
že umrl, dokler niso karte od nje-
ga sprejeli. — Nekateri ujetniki
pišejo, da v raznih ruskih in si-
birskih mestih bivajo velike sku-
pine slovanskih ujetnikov. V
Tomsku v Sibiriji so se slovanski
ujetniki lotili raznih strok; služi-
jo kot stražniki, brivci, izdelujejo
klavirje, drugi zopet so rokodelci
in trgovci. Skupina čeških ujet-
nikov v Tomsku je organizirala
orkester, inteligentnejši dajajo
lekcije kot domači učitelji. V Vo-
logdi podpira ujetnike tamošnje
dobrodelno društvo. V Vjatki jih
podpira odbor, ki uraduje v gu-
bernatorjevi pisarni.Odlikovanje. Pri 27. domobran-
skem pešpolku: Srebrno hrabrost-
no svetinjo I. vrste so dobili:
aspirant Hubert Novak, štabni
narednik Alojzij Cenar in deset-
nik Josip Barlič. — Srebrno
hrabrostno svetinjo II. vrste sodobili: štabni narednik Alojzij
Cenar, poddesetnik Josip Kerčin,
infanteristi Ivan Čadej, Josip Šri-
bar, Anton Jakonič, Peter Nar-
din, Fran Borisek, Josip Korošec
in Fran Golob. — Nemški cesar
Wilhelm je odlikoval z železnim
križem ljubljanskega rojaka ma-
jorja Milana viteza Bleiweisza Tr-
steniškega, generalštabnega na-
čelnika prazemlske domobranske
divizije. Vitez Bleiweis se je bori
sedaj v Karpatih.Z bojišča. Od Karpatov piše
Martin Zoran iz Praproč, bratra-
nece vojnega kurata dr. Kulovec,
ki služi pri 17. pešpolku svojim
starišem med drugim: Najprej
Vas in vse znanee lepo pozdrav-
ljam ter vam voščim in želim ve-
sele binkošne praznike; pri nas
bodo ravno taki kakor božični in
velikonočni. Minulo je že nad 8
mesecev, odkar se nahajam na
bojnem polju, pa ves ta čas nisem
slišal zvonja peti. Oh, vavtovski
zvon, ko bi še enkrat slišal, to bi
bilo veselje! Upam, da se še en-
krat vidimo, toda ne vem, ker na-
še življenje je kakor dim, sedaj
se pokaže in ni ga več, v eni uri
je človek, pa tudi pokopan. Koli-
kor jih že spi večno spanje. —Ivan Krašovec, posestnikov sin iz
Bušinja vasi št. 17, pridelen Re-
gimentsstazu 7. poljsko-topničar-
skega polka, piše 19. aprila, da je
isti dan prejel cigarete iz Senciča
od gasilnega društva, toda obža-
luje, da ne pozna podpisancev, a
tembolj je zadovoljen, ker so se
belokranjski rojaki spomnili svoj-
jih fantov. Isti vojak tudi poroča,
da je tam v Karpatih z začude-
njem prejel po vuznu tudi dolen-
sko grozdje prav v času, ko se na
Dolenjskem novo rodi.Admiral Haus kranjski deželi.
Deželni glavar dr. Šusteršič je
imenom kranjske dežele brzojav-
no čestitil vrhovnemu poveljniku
avstrijske vojne mornarice admi-
ralu Hausu k junaškemu činu av-
strijskega podmorskega čolna, ki
je potopil veliko francosko oklo-
no križarko "Leon Gambetta". —
Admiral je odgovoril v sloven-
skem jeziku sledeče: Dr. Šuster-
šič, deželni glavar Kranjske,
Ljubljana. Ljubimjive čestitkedežele Kranjske so me odkrito-
srčno razveselile. Sprejmite, go-
spod deželni glavar, za iste moje
najprišrejšnje zahvalo. Bog živi
deželo Kranjsko! Admiral Haus.
— Admiral Anton Haus, ki pove-
ljuje čeli bojni mornarici, je bil
rojen v Tolminu 13. junija 1851
in se je šolal najprej v Novem
mestu. Leta 1862. je vstopil v I.
razred novomeške gimnazije, kjer
je dovršil od leta 1862. do 1867.
prvih pet razredov. Učil se je tako
vrlo, da je bil po lokaciji vedno
prvi med součenci. Že na novo-
meški gimnaziji se je tudi pridno
učil italijanskega jezika.Obisk. Dne 1. maja so se z avto-
mobilom pripeljali v Toplice ba-
ron in baronica Schwarz ter c. kr.
dvorni svetnik in sanitetni refe-
rent dr. Zupane. Gostje so bili
sprejeti od gozdarskega mojstra
pl. Zhuberja in zdravnika dr.
Konvalinke; povabljen je bil tudi
novomeški prošt dr. Elbert. Ogle-
dali so vojaško bolnišnico in
zdravstveno hišo kneza Auersper-
ga, kjer se zdravijo častniki in
vojaki na knezove stroške; po-
strežba je jako dobra. Baronica
je vojaške obdarovala s smodka-
mi. Popoldne se je peljala v No-
vo mesto, kjer je dvorni svetnik
nadzoroval bolnišnico cesarice El-
zabete, kamor je poslala baroni-
ca tudi smodke za vojaške. Ob-
iskali so še c. kr. vladnega svet-
nika, njegovo soprogo ter prosta
in ob 6. zvečer so se vrnili popol-
noma zadovoljni z nadzorovanjem
v Ljubljano.Duhovske vesti. Imenovan je
župnik v Boštanju Martin Kerin
za župnijsko svetnik pri Kranju
in Ivan Lovšin na Sv. Gorji za
župnijsko Planina na Notranjskem;
župni upravitelj v Šmarjeti je po-
stal Ivan Perko. — Razpisan je
kanonik pri kolegijalnem kapi-
telju v Novem mestu in Codelli-
jev kanonik v Ljubljani. Razpi-
sane so župnije Osilnica, Boštanj
in Sv. Gora.Javna stranišča v Ljubljani bo-
do odlej pod strogim nadzor-
stvom. Kdor ne bo skrbel za čis-
tost stranišč, bo strogo kaznovan.

ŠTAJERSKO.

Odlikovanje. Polkovnik Friderik
Širca, brat žalskega župana
Josipa Širca, je odlikovan od ce-
sarja Viljema z železnim križem.
Širca se je na čelu svojega topni-
čarskega polka ponovno odlikoval
na raznih bojiščih in mu je av-
strijski cesar že tekom vojne po-
delil red železne krone. Polkovnik
Širca je menda prvi slovenski
častnik, ki je dobil nemški železni
križ. Širca je v slovenskih glasbe-
nih krogih po imenu Risto Savin
na glasu kot izborni skladatelj.Smrtna kosa. Na Kropju pri
Ljutomeru je umrla vrla sloven-
ska gospodinja Treza Babič. Raj-
na je imela pet sinov in enega
zeta na bojišču, štirje so že v ru-
skem ujetništvu. — Pri Kapeli
blizu Radgone je umrl vrl Slove-
nec Iv. Knez. — V Gradcu je pre-
minul za legarjem mladenič-vojak
20. lovškega bataljona Anton Kot-
nik, rojak iz Veržaja. — V celjski
bolnišnici je umrl vojak 7. peš-
polka koroški Slovenec Karol
Pšunder.Umrli je v Celju Anton Zupane,
korporal 87. pešpolka.Obsojeni vlomilci. Te dni je
stala pred izjemnim sodiščem v
Mariboru večja družba vlomilcev
in skrivalec ukradenega blaga,
ki ima na vesti mnogo vlomov in
tatvin v Mariboru in okolici ter
drugih bližnjih in daljnih krajih.
Obsojeni so bili 20letni Alojzij
Fras na 5 let, 27letni Jožef Fras
na 15 mesecev in 26letni Rudolf
Hinkler na 5 let težke, poostrene
ječe; potem Ivan Fras na 14 dni
strogega zapor, Marija Florjan-
čič na 15 mesecev ječe, Jožef Ko-
drič na 100 kron globe ali 10 dni
zapor, Ana Lovrenčič na 5 me-
secev težke ječe, 13letna Justina
Florjančič se pripre na dobo 6 te-
dnov. Marija Polensak in Cecilija
Fras sta bili oproščeni. Postopa-
nje proti Jožefu Florjančič, ki je
sedaj pri vojaki v Pulju, se je
izločilo.Begunsko taborišče pri Lipnici
razširijo tako, da bo v njem pro-
stora za 45—50,000 ljudi. V tabo-
rišče napravijo z lipniškega kolo-
dvoza železnico.

KOROŠKO.

Žrtve vojne. Iz Grabštanja. Za-
nesljiva zasebna vest poroča, da
je bil v Karpatih 15. febr. ranjen
Henrik Astaj, podomače Habner-
jev v Grabštanju, in je čez noč
umrl. Bil je star 20 let, priden in
prikljupljiv dečko. Tudi je bil ra-njen v februarju Karol Pašunder
v Zablatih. Dobil je kroglo v tre-
buh. Po preteku dveh mesecev pa
je podlegel težki rani. Umrli je v
Celju 1. maja in tudi tam poko-
pan. Star je bil 21 let. — Iz Med-
gorja. V sled bolezni, nakopane si
na bojišču, je umrl že 24. septem-
bra v Olomucu na Moravskem Va-
lentin Bošnjak, podomače Humi-
čev v Običah. Cel čas nihče ni ve-
del nič o njem, sedaj šele je pri-
šlo uradno poročilo. Rajni je bil
veselega značaja in povsod pri-
ljubljen; po pokličen je bil godec.
Bil je rojen leta 1880. Zapušča
mlado ženo in dvoje ljubkih pol-
drugo leto starih deklic (dvoje).

PRIMORSKO.

Osebnost izpremembe v vojski. V
položaj "izven službe" je pre-
stavljen Josip Rapoe, poročnik
97. pešpolka. Cesar je dovolil li-
nijskemu ladijskemu zdravniku
dr. Rudolfu Kobal, da sme nositi
kraljevi pruski kronske red III.
vrste. V položaj "izven službe"
so prestavili poročnik 26. dom.
pešpolka Pasko Vizin, stotnik Al.
Poljanec in nadporočnik Avrelj
Metlikovič.Smrtna kosa. Nagle smrti je
preminul Josip Tomažič, vpokojen-
ni sluga c. kr. gozdnega in domen-
skega ravateljstva v Gorici. Šel
je v lekarno Pontonijev v Rače-
lu. Blizu lekarni mu je prišlo slab-
o, padel je na tla, prenesli so ga
v lekarno, kjer je izdihnil. Srčna
kap mu je sklenila življenje. To-
mažič je imel 61 let. Pokojnik je
bil vedno zvest Slovenec in je
vzgojil svoje otroke slovensko,
nahajajoč se v službi, v kateri bi
bil marsikdo drugi se odtujil
svojemu rodu. Tomažič je bil
zvest naročnik naših listov, mož
je obilo čital in s srčnim zani-
manjem sledil napredku goriških
Slovencev. Mnogo let je bil od-
bornik Slov. bralnega in podpor-
nega društva. Pokojni Tomažič je
pa tudi mnogo pretrpel zadnje
čase. Pogreba vrlega Brica se je
udeležil tudi nekaj uradnikov
gozdnega ravateljstva. — V go-
riško bolnišnico usmiljenih bratov
je šel umret, duševno in telesno
potrt, Karol Mlekuz, bivši učitelj.
Pokojnik je iz znane Nadalčeve
hiše iz Bovec. Dolgo vrsto let je
služboval v Brdih, nesrečen slučaj
ga je spravil pred porotnike, bil
je oproščen, nato pa odpuščen iz
službe, nakar se je nastanil s svo-
jo številno družino v Gorici. Pri
njegovi nesreči je igralo veliko
ulogo strupeno strankarstvo z iz-
vestne strani. — Umrli je v Gorici
Pavel Obersil, slaščičarski dela-
vec v znani Baumannovi slaščičar-
ni v Gosposki ulici. Bil je Nemec.
Nekaj časa je imel svojo slaščičar-
no v Šolski ulici.Izpite za učno usposobljenost
na ljudskih šolah so napravili
pred izpraševalno komisijo v Go-
rici ti-le kandidati in kandidati-
nje: Carevich Nikolina, Herzog
Antonija, Jerman Stefanija, Jud-
nič Marija, Kanceler Teodora, Ko-
delja Ivanka, Komel Fran, Kraše-
vec Slavica, Markič Roža, Mese-
snel Ema, Mužulin Kristina, Per-
tot Srečka, Plohl Mila (z odliko),
Rutar Slavica, Selič Marija, Stres
Milena, Šček Miroslava, Trkar
Julija, Turk Anton Urh Cvetka
(z odliko), Vreze Stanko in Vr-
tačič Katarina. — Izpit za učno
usposobljenost na meščanskih šo-
lah je napravil pred izpraševalno
komisijo v Gorici Fran Kos, uč-
telj na Ciril-Metodovi šoli v Tr-
stu.Volilna pravica cerkvenih pose-
stev v goriški veleposestniški ku-
riji. Državno sodišče je razglasilo
razsodbo glede tako perečega
vprašanja, ali imajo cerkvena
zemljišča, ki plačujejo dotični po-
zakonu predpisani davčni znesek,
volilno pravico v veleposestvu ali
ne. Sodišče priznava inštaliranim
župnikom in beneficijatom volilno
pravico v veleposestvu za cerkve-
na zemljišča, njim v upravo izro-
čena, za katera se plačuje pred-
pisani davek, ne priznava pa vo-
lilne pravice vikarjem, kuratom
in upraviteljem, ki niso inštalir-
ani.Kopališča v Lovranu so že odpr-
ta. Lepi dnevi zadnjega časa so
morje toliko ogreli, da se nekateri
gostje že pridno kopljejo.

IZUČENA BABICA

se priporoča slovenskim in hrvat-
skim ženam. Rojakinje v okolici
North Chicago in Waukegan, Ill.,
kadar potrebujete babico, me po-
kličite na telefon 1544 R.Katarina Terlep,
643 Cummings Avenue,
(275-26) Waukegan, Ill.Iščem svoje sorodnike in prijate-
lje po širni Ameriki. — K. Bo-
netta, bivši podčastnik avstrijs-
ke mornarice, sedaj na naslo-
vu: 82 Cortlandt St., New York
City. (2-5-6)SLOVENCIN HRVATI,
POZOR!Samo 107 dolarjev vas napravi
samostojne na 160 ali 320 akrov
proste government (vladne) zem-
lje v južni Coloradi. Prvi držav-
ljanski papir zadostuje. Najbolj-
ša, ravna, čista zemlja, kjer raste
vse. Oddaljena 1 do 3 milje od
železniške postaje. Natančneje za
znamko.Frank Chaner,
Gen. Del. Omaha, Neb.

Varujte svoje zdravje.

Kadar ste bolni in potrebu-
jete pomoči, takrat se zaupno
obrnite do nas, da vam pama-
gamo z dobrih evropskih ptd.
zdravili. Ako vam niso druga
zdravila pomagala, zato ne
obupajte, evropska zdravila ro-
jaki hvalijo kot izvrstna za vse
bolezni. Na sto in sto zahval
nih pisem smo prejeli, ko se ljud
je ozdravil od dolgoletnih bo-
lezni. Zdravnik specializirani
za spolne in kronične bolezni ura-
duje od 4-6 pop. v M. Manufac-
ture Bldg 31. Zdravniški svet
vsakemu zastoj.

DOM. LEKARNA.

P. O. Box 819, Milwaukee, Wis.

Kadar je kako drščvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje
godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privesa-
stan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene sacene vprašate. Upravlja
Vas stane le 2c. pa si bodele pribavili dolarje.Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite pa
IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ-
VEČJI IN NAJCENELJŠI DNEVNIK.ŽELODČNE
BOLEZNIokorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatiz-
em, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca
se lahko vspešno zdravijo privatno na domu in z
majhnimi stroški.Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim
načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so
sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna
slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možga-
nov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in
ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-
nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.Zdravniška knjižica, katera šteje
96 strani, zastoj.Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna
fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga
znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati
vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni
tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi do-
bili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno
knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni.
Ne pošiljate denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na
spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ničevredna
sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kašipot k zdravju, in čepajte iz
nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite
in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes.
Plačajte potrebno poštnino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.,

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma
zastonj in poštnino prosto.

Ime in priimek

Štev. in ulica ali Box

Mesto

Država

Največ denarja iz Amerike se nalaga v

MESTNI HRANILNICE
LJUBLJANSKI

v Ljubljani v Prešernovi ulici št. 3, Kranjsko.

Denarni promet koncem leta 1914 je znašal nad 740 milijonov kron.

Hranilnih vlog nad 44.5 milijonov kron. Rezervnega zaklada nad 1,330.000 kron.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Nevezdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knji-
žice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je ne-
mogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po

c. kr. deželni vladi

izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Zato vlagajo v to hranilnico sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev,
župnišča cerkven in občine občinski denar. Tudi iz Amerike se nalaga največ denarja
v to hranilnico.

Naš dopisnik v Zjed. državah je že več let

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St.,
NEW YORK.6104 St. Clair Ave., N. E.
CLEVELAND, O.

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški spisatelj Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

26

(Nadaljevanje).

Mojster Arfoll je sklonil glavo kot da molče prizna. Njegove oči so sedaj iskale Rohanov obraz v novem začudenju, kajti videl je tu dušo v javnem uporu proti okrutnosti človeka. V tem trenutku pa se je tudi spomnil kot se je že večkrat preje, da Rohan Gwenfern ni naveden človek, temveč da je čisto posebnega kova.

— Da, spominjate se, — je nadaljeval Rohan. — Res, vaš nasvet ni bil primeren, kajti rekli ste mi, naj prelomim prisego. Rekel sem, da ne bom nikdar postal vojak; da ne bom nikdar, dokler bodo dihala ta pljuča, povzročil smrt kakega drugega bitja; da me lahko ubijejo, da pa ne bom nikdar sam ubijal. Čas je prišel in preskušnja se je pričela. Vi pravite, da ni nobenega izhoda; jaz pa pravim, kot sem rekel že prej, da lahko umrem!

Vsa divjost je izginila in govoril je sedaj s tihim glasom. Pomena njegovih besed in njegovih pogledov ni bilo mogoče napačno razumeti. Izražale so mogočno voljo in sklep. Seme, ki ga je sejal mojster Arfoll, je v resnici obrodilo sad. Bil je sedaj učenec, ki je učil in svaril učitelja.

Solze so prikarpale na lice učitelja in Rohan jih je videl. — Videl jih je ter se stresel, dasiravno je bilo njegovo lastno okuho. Šla sta počasi naprej, dokler nista prišla do roba pečin ter videla pred seboj morje v lahni valovih. Tam je sedel Rohan na skalo prav ob morju ter pričel strmeti v daljavo. Naenkrat je rekel povsem mirno, kot ribič, ki opazuje nebo: — Danes ponoči bo dež in vihar. Glejte na steno oblakov, ki se dviga na jugozapadu.

Mojster Arfoll ni odgovoril. Nikdar ni bil še videti tako molčeč. Po malem odmoru je prišel Rohan zopet govoriti.

— Mojster Arfoll, mislim, da niste jezni!

Jezni! S solzami, ki so mu še vedno mračile pogled, z nežnim izrazom nemira na obrazu! Obrnil je proti Rohanu ter rekel: — Jezni sem na samega sebe! Da sem mogel biti tako slaboten! Tako brez moči. Sinko moj, zaslužil sem tvoje očitjanje, ker ti si imel prav, dočim sem bil jaz v zmoti. Napačno je udajati se zlemu tudi v slučaju, da se reši s tem življenje. Prokleto je potegniti meč za takega moža in naj je tudi Francija ogrožena. Jokam za teboj kot da si moje lastno dete, ker te vidim v nesreči, preganjanega. V svojem sreču pa pravim: Bog naj ga blagoslovi! On ima prav! Hraber mož je in da sem jaz njegov oče, bi bil ponosen nanj!

Se predno so bile izgovorjene te besede, je stopil Rohan na noge. Izgledal je obe roki ter vzkliknil:

— Oče, končno ste govorili pravo besedo, po katero sem bil prišel!

Tresel se je po celem životu.

— Prišel sem po te besede! Vsi so proti meni, razven matere in vas! Vsi so proti meni, celo ona, katero ljubim najbolj na svetu! Dober oče rajše vidi, da je njegov sin mrtev kot pa brez časti in vi ste moj dobri oče in iti v vojno je nečast, dasiravno pravijo, da je častno. Stori si me močnega, oče, — močnega in srečnega! Daj mi sedaj svoj blagoslov in pusti me iti!

Mojster Arfoll se je zganil ter pričel tresti po celem životu.

— Moj blagoslov! Rohan, nisem vreden, da bi te blagoslavljaj! Tudi ti bi rekel to, ako bi vedel vse!

Rohan pa je že pokleknil ter dvignil obraz navzgor, proti mojstru Arfollu.

— Blagoslovite me, oče! Vi ste edini dobri človek, katerega poznam! Ljudje govore, da ste bili nekoč duhovnik. Vaše besede, vaša ljubezen me je storila to, kar sem sedaj in vaš blagoslov me bo storil za boljšega in močnejšega. Rekli ste mi, da imam prav, da bo Bog z menoj in da bom opravičen. Sedaj me blagoslovite in prepuščate ostalo Bogu!

Sklonil je glavo. Takrat pa so se dotaknile njegove glave nežne roke in k nebu se je dvignil bled obraz. Mojster Arfoll je blagoslavljaj...

Sedemnajsto poglavje

V VIHARNI NOČI.

Vajene oči Rohana Gwenferna se niso motile. Prišlo je slabo vreme.

Po ločitvi od mojstra Arfolla, ki se je vrnil k samotnim fanam, je nadaljeval Rohan svojo pot ob pečinah. Čim dalje je šel, tem samotnejša je postajala okolica. Niti ene žive duše ni bilo videti v tem samotnem kraju in na poti, ki je vodila v vijugasti črti do velikega rta Pointe du Croix.

Izraz njegovega obraza je bil sedaj mirnejši. Divni izraz v očeh je izginil ter se umaknil onemu samozaupanja. Ko je videl pod seboj temne valove, ki so se razbijali ob pečinah, ko je zazrl v višavah krožeče galebe in koze na pečinah, ki so brez strahu križale njegovo pot, je z vso silo občutil tovarišijo narave, srečo in prostost samote, ki ni bila samotna, osamelost, v kateri pa ni bil sam. Vedno je bil ljubil to življenje. Sedaj pa ga je ljubi! s srčnostjo, mejejo na blaznost, kajti bil je en sam mož proti celemu svetu.

Upel se je bil proti svojim lastnim sobratom. Ni hotel slediti fantomu, ki je vkoval v spono njegovo generacijo.

Mesto da bi hodil naokrog kot suženj, opravljen v vojaško obleko ter nosil morilno orodje, — je bil prost ter se je mogel gibati in živeti kot se mu je ljubilo. Mogel je tudi umreti, če bi hotel tako.

Blagoslov mojstra Arfolla ga je navdal z velikim pogumom. Predno je dobil blagoslov, je bil slab in prestrašen; sedaj pa je bil srečen in odločen.

Seveda, srečen le za trenutek, kajti tudi preganjanje ima svoje trenutke sreče, ker vzbudi v človeku nepoznane zaklade poguma in samozavesti. Rohan Gwenfern se je vedno čutil vzvišenega nad svojimi tovariši.

Ko je korakal tako naprej, zatopljen v misli, je skoro pozabil na mater in Marcelo. Ko pa se je pričelo mračiti ter je pričel padati droben dež, se je zopet pričel zavedati svoje zapuščenosti.

V tem času je bil dospel prav do roba rta Pointe du Croix.

Rt je bil zapuščen kot smrt. Medtem je začelo močnejše deževati. Približal se je val ter se pognal preko rta. Razbil se je v milijone kapljic ter izginil. Šumenje je bilo strašno, kot grmenje tisočih topov. Prav na skrajnem robu je bil varen prostor in tjakaj je sedel Rohan.

Iz žepa je privlekel kos kruha ter pričel jesti. Ozrl se je naokrog za vodo, a ni je bilo. Vjel je par kapljice dežja v roki ter pil. To ga je nekoliko okrepčalo.

Vse to ni bilo zanj ničesar novega. Tisočkrat je bil storil isto iz samega veselja in ne iz potrebe. Tu, na tem mestu, pri rtu Pointe du Croix, je sedaj skoval svoje načrte. Ideje v glavi so dozele in obrnil se je zopet proti iztoku, proti svoji rojstni vasi...

Ko je nastopila noč je korakal v dežju in viharju po barju, imenovanem Vilaine. Nobenega človeškega bivališča ni bilo opaziti in nobenega znaka, da bivajo tod ljudje. Črte menhirjev so po krivale to pokrajino, zastrto v meglo dežja.

Med temi spomeniki davne preteklosti pa je bežal Rohan. Na srečo je imel veter za hrbtom in hoja mu je bila olajšana. Včasih je obstal ter si poiskal zavetja v senici kakega menhirja.

Noč je postajala vedno bolj temna. Dež je lil kot v potokih in vihar je tulil svojo divjo pesen. Na njegovi levi roki je bilo čuti nič manj strašno rohušenje, — ono razburkanega, divjega oceana. Nebo in ocean sta se strnila kot v strašni prometejski vihur. Gorje potniku po ravnini v oni noči, ako bi bil kdo drugi kot Rohan Gwenfern!

Rohan pa si je delal pot po nagonu. Bil je že večkrat poprej na tej planjavi in poznal je lego številnih menhirjev, ki so mu kazali pot. Premočen od kože, razoglav in bos, je tekkel naprej...

Naenkrat je obstal...

Prav ob robu oceana je zapazil krvavo-rdečo luč, ki je razsvetljevala temo.

Najprvo se ga je polastilo praznoverje in skočil je nazaj, ves prestrašen. A v trenutku se je zopet ojunail ter natančneje pogledal.

Luč je svetila naprej ter je bila slična oni iz kakega svetilnika.

Naenkrat, mesto da bi se obrnil proč, je pričel hiteti naprej, v smeri proti luči. Dež je še vedno padal in vihar je razsajal. — On pa je videl natančno vse: — velik, rdeč plamen, ki je gorel prav na robu pečin ter metal dolg plamen na razburkano vodovje morja.

Priplazil se je bližje ter zagledal krog ognja kakih deset oseb, ki so bile slične pošastim iz pekla.

Navaden Bretonce bi se bil pokrival ter zbežal. Rohana pa prizor ni prestrašil. Gledal je in poslušal ter kmalu čul glasove...

(Nadaljuje se).

Dr. Josip V. Grahek.

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.

Zdravim vse bolezni moške, ženske in otroške.

841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.

Kaspioti "Hotelu Pavilona" — Kar štov. 1, 2, 3 in 4 vstopo naravno do moje hiše

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kakoli na tih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.
Cena ji je \$1.50.

Pri nas je dobili tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Najmodernejša TISKARNA

"GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah;

Belo okrasno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okretaj, poudarki, cenik itd.

Vse naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

HARMONIKE

beležni harmonikasti vrste instrumentov in popravilov po najnižjih cenah, a tako trpešno in masovito. V popravilu masovno vsakdo pošlje, kar sem le nad 10 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilu vmanam trapezsko kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor koli mogoče brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL.

1817 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Za slovenske grafofonske plošče, Columbia grafofone, zlatino in srebrnino obrnite se name.

A. J. TERBOVEC,

Frontenac, Kans.

(7-11 v sob)

Za en dolar

dobite dnevnik "Glas Naroda" SKOZI ŠTIRI MESECE.

"Glas Naroda" izhaja v šestih dneh na 30 straneh. V njem najdete važnejše vesti vsakega dne vesti iz stare domovine in zani mive povesti.

Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oseparjeni, ropari ali s katerimi se je slabo ravalo.

Brezplačno se daje nasvete pri seljenju, kateri so bili oseparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kašipotov in posetnikov gostila.

Daje se informacije v narurali zaejskih zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo sveder od 8 do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za klenke in moške lase, kakor tudi za moške brke in lase. Ako se rabi to mazilo, zraščeno v 6 tednih kraji, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brade in nebo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostbol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim. rane, opekline, bole, ture, krasne in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblino v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljite zastoni.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svica, Incesta in Ljubljane

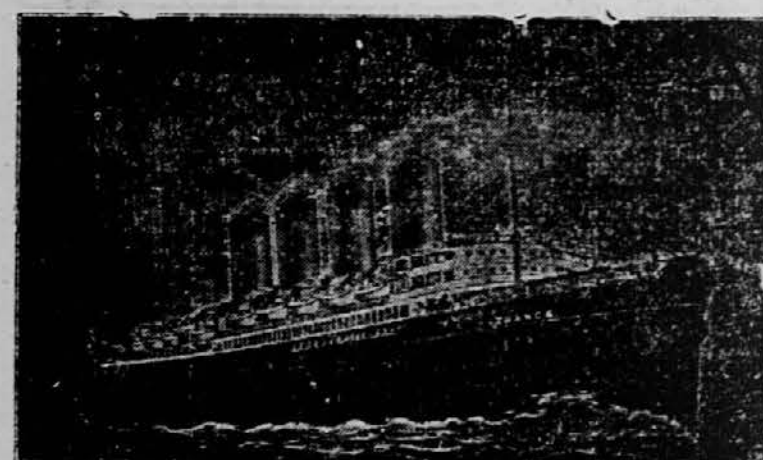
Poštne parnike naj:

"APPROVEZ" na dva teden

"LA SAVOIE" na dva teden

"LA LORRAINE" na dva teden

"LA FRANCE" na dva teden

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Chesbrough Building.

Poštne parnike odpujajo vedno ob sredah in pristanikih Novembra

ST. N. E.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do jutra sem se prepiral, da dosepejo denarne pošiljatve tudi sda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev (sorodnikom in znancem v staro domovino.)

100 K velja sedaj \$16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.